

DOKUMENT KONSULTACYJNY
DLA
KRAJOWEGO SYSTEMU PRZESYŁOWEGO

SPEŁNIAJĄCY WYMOGI WYNIKAJĄCE Z ART. 26 ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) 2017/460 Z DNIA
16 MARCA 2017 ROKU USTANAWIAJĄCEGO KODEKS SIECI DOTYCZĄCY ZHARMONIZOWANYCH
STRUKTUR TARYF PRZESYŁOWYCH DLA GAZU

WARSZAWA, SIERPIEŃ 2021R.

Spis treści

WPROWADZENIE	3
KONSULTACJA OSTATECZNA – HARMONOGRAM	3
1. OPIS PROPONOWANEJ METODY WYZNACZANIA CENY REFERENCYJNEJ	7
2. OPIS RABATÓW STOSOWANYCH W PUNKTACH WEJŚCIA/WYJŚCIA Z/DO INSTALACJI MAGAZYNOWYCH ORAZ W PUNKCIE WEJŚCIA Z INSTALACJI LNG.	12
3. INDYKATYWNE CENY REFERENCYJNE DLA ROKU 2023	15
4. OCENA ALOKACJI KOSZTÓW CAA.....	15
5. OPIS MODELU TARYFOWEGO	17
6. PORÓWNANIE WYBRANEJ METODY WYZNACZANIA CEN REFERENCYJNYCH Z METODĄ CWD OPISANĄ W ART. 8 KODEKSU NC TAR	19
7. INFORMACJE DOTYCZĄCE INDYKATYWNEGO PRZYCHODU REGULOWANEGO PRZYJĘTEGO DO WYLICZENIA INDYKATYWNYCH CEN REFERENCYJNYCH OBOWIĄZUJĄCYCH W ROKU 2023.....	20
8. CENY REFERENCYJNE OPARTE NA WOLUMENIE	25
9. OPŁATA UZUPEŁNIAJĄCA ZWIĄZANA Z UZGADNIANIEM PRZYCHODÓW	25
10. USŁUGI NIEPRZESYŁOWE.....	26
11. PORÓWNANIE CEN REFERENCYJNYCH DLA ROKU 2022 I INDYKATYWNYCH CEN REFERENCYJNYCH DLA ROKU 2023.....	30
12. PODEJŚCIE OPARTE NA STAŁEJ CENIE NALEŻNEJ	31

WPROWADZENIE

Rozporządzenie Komisji (UE) 2017/460 ustanawiające kodeks sieci dotyczący zharmonizowanych struktur taryf przesyłowych dla gazu (Dz. Urz. UE L 72 z 17.03.2017 r.) (dalej: „Kodeks NC TAR” lub „NC TAR”) zawiera przepisy dotyczące metody wyznaczania cen referencyjnych oraz kalkulacji cen bazowych standardowych produktów z zakresu zdolności.

Celem NC TAR jest zharmonizowanie struktur taryf przesyłowych operatorów systemów przesyłowych państw członkowskich oraz wyznaczenie pewnych narzędzi umożliwiających porównanie stosowanych na obszarze UE taryf przesyłowych, przy jednoczesnym zachowaniu elastyczności w wyborze elementów metody wyznaczania ceny referencyjnej umożliwiającej jej dostosowanie do stopnia dojrzałości konkretnego rynku oraz poziomu złożoności sieci przesyłowej.

Korzystając z tej swobody w konstruowaniu oraz doborze parametrów wykorzystywanych w metodzie wyznaczania ceny referencyjnej oraz mając na względzie dobro użytkowników systemu, Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. (dalej: „GAZ-SYSTEM” lub „Spółka”) dobrał metodologię, szczegółowo opisaną w dalszej części niniejszego dokumentu, w taki sposób, aby spełnić wymogi stawiane przez NC TAR przy ograniczeniu ilości koniecznych do wprowadzenia zmian sposobu rozliczeń dla oferowanej usługi przesyłania paliwa gazowego. Takie działania ze strony GAZ-SYSTEM mają zapewnić użytkownikom systemu przesyłowego w Polsce przewidywalność warunków świadczenia usługi przesyłania paliwa gazowego. Zastosowane rozwiązania nie ograniczają także handlu transgranicznego i mają na celu zapewnienie długoterminowych sygnałów dla rozwoju sieci przesyłowej.

Konsultacja metodologii wyznaczania ceny referencyjnej ma na celu umożliwić użytkownikom sieci lepsze zrozumienie zasad kalkulacji taryf ustalonych dla usług przesyłowych i nieprzesyłowych oraz zmian wprowadzanych w tych taryfach i sposobie ich ustalania.

KONSULTACJA OSTATECZNA – HARMONOGRAM

Zgodnie z przepisami NC TAR oraz zgodnie z decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „Prezes URE”) DRG.DRG-2.7129.5.2018.JDo1 z dnia 16 lipca 2018 roku, GAZ-SYSTEM został wyznaczony podmiotem odpowiedzialnym za przeprowadzenie konsultacji okresowych zgodnie z art. 26 NC TAR, w ramach których publikowany jest niniejszy dokument szczegółowo opisujący proponowaną metodę kalkulacji taryf. Proces konsultacji oraz zatwierdzania wybranej metodologii wyznaczania ceny referencyjnej oraz kalkulacji taryfy na rok 2023 składa się z następujących etapów:

- Konsultacja ostateczna – minimalny okres trwania - 2 miesiące 31 sierpnia – 31 października 2021 roku
- Publikacja odpowiedzi otrzymanych w procesie konsultacji – w ciągu 1 miesiąca od zakończenia konsultacji ostatecznej do 30 listopada 2021 roku
- Proces oceny oraz akceptacji dokumentu konsultacyjnego przez ACER – w ciągu 2 miesięcy od zakończenia konsultacji ostatecznej do 31 grudnia 2021 roku
- Proces akceptacji oraz wydanie decyzji przez Prezesa URE – w ciągu 5 miesięcy od zakończenia konsultacji ostatecznej do 31 marca 2022 roku
- Proces rekalkulacji oraz renegocjacji taryfy z Prezesem URE, w oparciu o zatwierdzoną metodologię wyznaczania ceny referencyjnej, zakończony decyzją Prezesa URE zatwierdzającą taryfę dla usług przesyłania paliw gazowych 1 kwietnia – 31 maja 2022 roku
- Publikacja taryfy (na 30 dni przed aukcją zdolności rocznej) 3 czerwca 2022 roku
- Aukcja zdolności rocznej 4 lipca 2022 roku
- Wejście w życie taryfy 1 stycznia 2023 roku

Ramy czasowe poszczególnych etapów harmonogramu zostały wyznaczone licząc wstecz od daty wymaganej przepisami kodeksu NC TAR dla publikacji cen bazowych skalkulowanych zgodnie z metodologią zatwierdzaną przez organ regulacyjny w procesie konsultacji, nie później niż na 30 dni przed coroczną aukcją zdolności rocznej przypadającej na pierwszy poniedziałek lipca (tj. w tym przypadku, 4 lipca 2022 roku), czyli najpóźniej 3 czerwca 2022 roku.

Art. 27 ust. 5 kodeksu NC TAR stanowi, iż proces konsultacji, opisany powyżej, powinien być przeprowadzany nie rzadziej niż raz na 5 lat. GAZ-SYSTEM proponuje, aby metodologia wyznaczania cen referencyjnych opisana w niniejszym dokumencie obowiązywała przez okres 2 lat, tj. od 1 stycznia 2023 r., od godz. 6:00, do 1 stycznia 2025 r., do godz. 6:00.

Spółka planuje, iż taryfy zatwierdzane zgodnie z niniejszą metodologią będą obowiązywały przez okres 12 miesięcy roku kalendarzowego przy założeniu, że okres taryfowy jest równy okresowi regulacyjnemu.

W procesie konsultacji, rozpoczynającym się pod koniec sierpnia 2021 roku publikacją niniejszego dokumentu i trwającym do dnia 31 października 2021 roku, możliwe jest przesyłanie uwag przez zainteresowane podmioty na adres mailowy: nctar@gaz-system.pl. W celu zapewnienia transparentności i efektywności procesu konsultacji, Spółka zwraca się z uprzejmą prośbą o przesyłanie uwag również w języku angielskim.

Zgodnie z art. 26 ust. 2 kodeksu NC TAR, termin zgłaszania uwag do zaproponowanej przez GAZ- SYSTEM metodologii kalkulacji cen bazowych produktów z zakresu zdolności upływa wraz z zakończeniem konsultacji ostatecznych, tj. 31 października 2021 roku.

Zgodnie z przepisami NC TAR uwagi te powinny mieć charakter jawny, tak aby operator mógł je opublikować wraz z podsumowaniem w ramach kolejnego etapu konsultacji. Aby uwagi zgłaszane do metodologii miały charakter niejawny, należy w ich treści zamieścić stosowny komentarz.

W celu zwiększenia efektywności konsultacji, dokument konsultacyjny dostępny na stronie: <http://www.gaz-system.pl/strefa-klienta/taryfa/konsultacje-nc-tar/> został opublikowany zarówno w polskiej, jak i angielskiej wersji językowej.

W przypadku rozbieżności pomiędzy polską i angielską wersją dokumentu konsultacyjnego, wiążący jest dokument konsultacyjny sporządzony w języku polskim.

Po zakończonym etapie konsultacji ostatecznej GAZ-SYSTEM zobowiązany jest w ciągu miesiąca opublikować odpowiedzi otrzymane w tym procesie wraz z ich podsumowaniem. Zgodnie z wytycznymi NC TAR, podsumowanie uwag zostanie przedstawione także w języku angielskim w celu zapewnienia transparentności i efektywności procesu.

Niniejszy dokument publikowany w ramach ostatecznej konsultacji jest dokumentem przedkładanym ACER, w celu analizy i oceny jego zgodności z przepisami art. 27 ust. 1 i 2 NC TAR. Dokument ten będzie stanowił podstawę dla Prezesa URE w podejmowaniu uzasadnionej decyzji zatwierdzającej proponowaną przez GAZ-SYSTEM metodę wyznaczania ceny referencyjnej zgodnie z art. 27 ust. 4 NC TAR.

Mając na uwadze, iż na obszarze Polski występują dwa odrębne systemy wejścia – wyjścia, z których każdy zarządzany jest, zgodnie z decyzjami Prezesa URE¹, przez niezależnego Operatora Systemu Przesyłowego:

¹ Decyzja Prezesa URE z dnia 6 grudnia 2018 roku, znak: DRG.DRG-1.4720.1.2018.KL w sprawie wydłużenia okresu wyznaczenia spółki Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. z siedzibą w Warszawie operatorem systemu przesyłowego gazowego na terytorium Polski na okres do dnia 6 grudnia 2068 r.

Decyzja Prezesa URE z dnia 17 listopada 2010 r., znak: DPE-4720-4(8)/2010/6154/BT, w sprawie wyznaczenia przedsiębiorstwa energetycznego Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. z siedzibą w Warszawie na niezależnego operatora polskiego odcinka gazociągu jamalskiego na okres do dnia 31 grudnia 2025 r.

- Krajowy System Przesyłowy („KSP”) oraz
- System Gazociągów Tranzytowych („SGT”) będący polskim odcinkiem gazociągu Jamat – Europa Zachodnia, który jest własnością spółki EuRoPol GAZ s.a.,

zgodnie z art. 6 ust. 3 NC TAR GAZ-SYSTEM publikuje oddzielne dokumenty konsultacyjne zawierające odrębne metody wyznaczania cen referencyjnych osobno dla systemu KSP oraz dla systemu SGT.

Jednocześnie Spółka zwraca uwagę na fakt, iż w związku z decyzją Prezesa URE wyznaczającą GAZ-SYSTEM podmiotem odpowiedzialnym za przeprowadzenie konsultacji wynikających z art. 26 kodeksu NC TAR, Prezes URE nie będzie prowadził odrębnych konsultacji w zakresie dotyczącym metody wyznaczania ceny referencyjnej. Niemniej jednak, równolegle z prowadzonymi przez GAZ-SYSTEM konsultacjami ostatecznymi, Prezes URE prowadzi konsultacje z krajowymi organami regulacyjnymi wszystkich bezpośrednio połączonych państw członkowskich oraz odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami w zakresie art. 28 NC TAR. Konsultacje prowadzone przez Prezesa URE obejmują:

- poziomy mnożników dla oferowanych produktów krótkoterminowych z zakresu zdolności,
- poziomy współczynników sezonowych dla oferowanych produktów krótkoterminowych z zakresu zdolności, jeśli mają zastosowanie oraz sposób ich kalkulacji,
- poziomy rabatów określonych w art. 9 ust. 2 i art. 16 NC TAR.

Zważywszy na intensywny proces inwestycyjny prowadzony przez GAZ-SYSTEM dotyczący rozbudowy infrastruktury przesyłowej w Polsce oraz horyzont czasowy wdrożenia projektów dywersyfikujących dostawy gazu ziemnego do Polski, a także konieczność uważnego monitoringu faktycznego wykorzystania infrastruktury przesyłowej, **Spółka planuje, aby metodologia wyznaczania cen referencyjnych opisana w niniejszym dokumencie obowiązywała przez okres 2 lat, tj. od 1 stycznia 2023r., od godz. 6:00, do 1 stycznia 2025r., do godz. 6:00.**

1. OPIS PROPONOWANEJ METODY WYZNACZANIA CENY REFERENCYJNEJ

Proponowana przez GAZ-SYSTEM i opisana w niniejszym dokumencie metodologia wyznaczania cen referencyjnych zakłada pobieranie jedynie opłat stałych opartych na zakontraktowanej zdolności, co jest zgodne z przepisami polskiego Rozporządzenia Ministra Energii z dnia 15 marca 2018 roku w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi (dalej: rozporządzenie taryfowe) oraz NC TAR.

Metoda wyznaczania cen referencyjnych przedstawiona w niniejszym dokumencie zakłada, iż opłaty zależne od zakontraktowanej zdolności pobierane będą we wszystkich punktach wejścia do systemu przesyłowego, z wyłączeniem punktu wejścia z Terminalu LNG oraz na wszystkich punktach wyjścia z systemu przesyłowego.

Proponowana przez GAZ-SYSTEM metoda alokacji kosztów na poszczególne punkty systemu przesyłowego to metoda tzw. *znaczka pocztowego (postage stamp)*. Zakłada ona, iż koszty alokowane są na poszczególne punkty wejścia oraz odpowiednio poszczególne punkty wyjścia na podstawie jednego czynnika kosztotwórczego – prognozowanej zdolności zakontraktowanej.

W praktyce oznacza to, iż proponowana stawka będzie jednakowa dla wszystkich punktów wejścia do systemu przesyłowego, z wyłączeniem punktów wejścia z instalacji magazynowych oraz punktu wejścia z Terminalu LNG i będzie jednakowa dla wszystkich punktów wyjścia z systemu przesyłowego, z wyłączeniem punktów wyjścia do instalacji magazynowych, przy zastosowaniu elastycznego podziału kosztów *ex-ante* pomiędzy punkty wejścia i wyjścia w przedziale od 30/70 do 70/30. Proponowane elastyczne rozwiązanie, w sytuacji prowadzonych inwestycji, może uchronić użytkowników systemu przed znaczącym wzrostem cen referencyjnych rok do roku w czasie obowiązywania niniejszej metodologii.

Dla cen referencyjnych stosowanych na punktach wejścia do systemu przesyłowego z instalacji magazynowych oraz punktach wyjścia z systemu przesyłowego do instalacji magazynowych zastosowanie będzie miało rabat zgodnie z art. 9 NC TAR, szczegółowo opisany w pkt. 2 niniejszego dokumentu.

Dla ceny referencyjnej stosowanej w punkcie wejścia do systemu przesyłowego z Terminalu LNG zastosowanie będzie miało rabat zgodnie z art. 9 NC TAR, szczegółowo opisany w pkt. 2 niniejszego dokumentu. Spółka zaznacza przy tym, że ostateczny poziom rabatu zostanie rozstrzygnięty w procesie konsultacji publicznych prowadzonych przez regulatora zgodnie z art. 28 NC TAR.

Wybór metody znaczka pocztowego (*postage stamp*) podyktowany jest następującymi czynnikami:

- Ograniczenie zmian dla klientów GAZ-SYSTEM oraz przewidywalność stosowanej metodologii kalkulacji taryf przesyłowych zapewnia fakt, iż proponowany model jest w znacznym stopniu oparty na metodologii stosowanej przez GAZ-SYSTEM od 2014 r.
- Przeważająca część realizowanego przepływu gazu w krajowym systemie przesyłowym to przepływy wewnątrzsystemowe – brak ryzyka nadmiernego subsydiowania skrótnego klientów wewnątrzsystemowych względem klientów międzysystemowych, przy zastosowaniu tych samych opłat na punktach wejścia/wyjścia granicznych i wewnętrznych. Znajduje to potwierdzenie w przeprowadzonej analizie CAA, zgodnej z art. 5 NC TAR. Co ważne, wybrana metoda *postage stamp* w żaden sposób nie zakłóca handlu transgranicznego. Proponowane w tej metodzie stawki są jednakowe niezależnie od tego, czy przesył realizowany jest do punktu wyjścia znajdującego się wewnątrz systemu, czy też jest to przesył międzysystemowy.
- Wysoki poziom złożoności sieci – sieć przesyłowa GAZ-SYSTEM jest siecią o wysokim stopniu wzajemnych połączeń. W dwóch podsystemach przesyłowych gazu (podsystem gazu ziemnego wysokometanowego E i podsystem gazu ziemnego zaazotowanego Lw) Spółka obsługuje 60 punktów wejścia i ponad 920 punktów wyjścia. Różne scenariusze przepływu gazu – różne kierunki zasilania, w związku z budową lub rozbudową połączeń zlokalizowanych na południowej oraz północno-wschodniej granicy Polski, rozbudową Terminalu LNG oraz budową połączenia Baltic Pipe, pokazują, że możliwe będzie zasilanie punktów wyjścia ze wszystkich dostępnych punktów wejścia. Taka siatka połączeń pozwala przyjąć założenie, że wszyscy użytkownicy systemu przesyłowego korzystają z systemu przesyłowego w równym stopniu, a zatem powinni ponosić proporcjonalnie koszty jego budowy i eksploatacji.
- Zastosowanie odległości jako nośnika kosztów, przy przedstawionej powyżej charakterystyce systemu przesyłowego, w tym dużej ilości połączeń między punktami systemu, mogłoby doprowadzić do znaczących zmian w poziomach kalkulowanych stawek opłat przesyłowych dla części kluczowych odbiorców końcowych.

Tabela 1A przedstawia parametry techniczne opisujące sieć przesyłową obsługiwaną przez GAZ-SYSTEM.

Tabela 1A

Informacje o parametrach technicznych sieci - długości i średnice gazociągów

Stan na koniec czerwca 2021 roku			
Średnica	Długość [km]		
	Gaz E	Gaz Lw	Suma E i Lw
do DN 200	1 718,1	362,5	2 080,6
DN 250 - 400	3 191,0	283,4	3 474,4
DN 500 - 800	4 968,3	56,3	5 024,6
DN 1000	522,2	-	522,2
<i>Suma</i>	10 399,6	702,1	11 101,8

Informacje o parametrach technicznych sieci - tłocznie

Stan na koniec czerwca 2021 roku	Gaz E	Gaz Lw
<i>Ilość tłoczni</i>	15	-
<i>Moc tłoczni [MW]</i>	138,4	-
<i>Ilość punktów wejścia*</i>	60	
<i>Ilość punktów wyjścia*</i>	925	

* stan na dzień 30 czerwca 2021 roku.

Szczegółowa mapa systemu przesyłowego obsługiwanego przez GAZ-SYSTEM dostępna jest na stronie:

<https://swi.gaz-system.pl/swi/public/#!/gis/map/preview?id=10059&lang=pl>

- Prostota i przejrzystość konstrukcji metody znacznika pocztowego (*postage stamp*) sprzyja transparentności taryfy i ogranicza możliwość manipulacji przyjętymi do niej parametrami i założeniami. Ponadto, umożliwia ona użytkownikom sieci w prosty sposób odtworzenie obliczeń cen referencyjnych, a także ich dokładną prognozę.

W ocenie GAZ-SYSTEM proponowana metoda wyznaczania cen referencyjnych spełnia wszystkie wymagania określone w art. 7 NC TAR:

- zastosowanie najprostszej metodologii jaką jest *postage stamp* umożliwia odtworzenie obliczeń cen referencyjnych i ich prognozę w oparciu o zasady kalkulacji taryf szczegółowo opisane w poszczególnych krokach w ramach niniejszego dokumentu,
- uwzględnia rzeczywiste poziomy kosztów świadczenia usług przesyłowych i złożoność sieci przesyłowej KSP,

- zapewnia niedyskryminacyjne traktowanie użytkowników systemu i ogranicza poziom subsydiowania skrośnego, o którym mowa w art. 5 NC TAR. Z uwagi na przejrzyste i proste zasady alokacji kosztów metody *postage stamp*, GAZ-SYSTEM stoi na stanowisku, że stosowanie każdej innej metody byłoby mniej korzystne dla rozwoju rynku usług przesyłowych paliwa gazowego,
- ogranicza ryzyko wolumenowe, o którym mowa w art. 7 pkt d) NC TAR, poprzez oparcie proponowanej metody jedynie na zdolności przesyłowej,
- nie wpływa na poziom prowadzonego handlu transgranicznego. Na podstawie danych historycznych GAZ-SYSTEM nie obserwuje zależności między, stosowaną dotychczas i proponowaną nadal, metodą *postage stamp* wyznaczania cen referencyjnych a wielkościami handlu transgranicznego paliwa gazowego.

1.1. CZYNNIKI KOSZTOWÓRCZE

Jedynym wykorzystywanym w proponowanej przez GAZ-SYSTEM metodzie wyznaczania ceny referencyjnej czynnikiem kosztotwórczym jest zdolność zakontraktowana, przy czym Spółka planuje stosować elastyczny podział kosztów *ex-ante* pomiędzy punkty wejścia i wyjścia w przedziale od 30/70 do 70/30. Pobieranie opłat za świadczoną usługę przesyłania paliwa gazowego jedynie na podstawie cen bazowych opartych na zdolnościach zgodne jest z art. 4 kodeksu NC TAR oraz art. 12 ust. 1 i art. 13 rozporządzenia taryfowego. Wielkość zdolności zakontraktowanych stanowiących podstawę kalkulacji cen bazowych dla roku taryfowego $n+1$ stanowić będzie suma:

- zdolności zakontraktowanych dla roku, dla którego kalkulowana jest taryfa w ramach procedury Open Season, zdolności wynikających z kontraktów wieloletnich oraz zdolności zamówionych w ramach rozstrzygniętych aukcji,
- zdolności zakontraktowanych w ramach standardowych produktów rocznych z zakresu zdolności ciągłej oraz przerywanej według stanu na dzień składania wniosku taryfowego w roku n i długoterminowe prognozy sprzedaży usług przesyłowych o wysokim prawdopodobieństwie realizacji,
- poziomu zdolności zakontraktowanych w ramach kwartalnych, miesięcznych i dobowych standardowych produktów z zakresu zdolności ciągłej i przerywanej zrealizowanych w roku $n-1$ - poprzedzającym rok n , w którym składany jest wniosek taryfowy,

odrębnie dla punktów wejścia i wyjścia do/z systemu przesyłowego:

- w ramach podsystemów gazu wysokometanowego E oraz zaazotowanego Lw,

oraz dla

- punktów wejścia/wyjścia do i z instalacji magazynowych w ramach podsystemu gazu wysokometanowego E.

Brak hydraulicznego połączenia podsystemu gazu E z podsystemem gazu Lw uniemożliwia wykonywanie usług konwersji paliwa gazowego między tymi systemami.

Do kalkulacji indykatorywnych cen referencyjnych na rok 2023 Spółka przyjęła:

- zdolności zakontraktowane w ramach standardowych produktów rocznych z zakresu zdolności ciągłej oraz przerywanej wynikające z wiążących ofert złożonych w ramach procedur Open Season, aukcji produktów rocznych z dnia 5 lipca 2021 roku i 2 sierpnia 2021 roku oraz w oparciu o PP/PZ według stanu na dzień 2 sierpnia 2021 roku

i długoterminowe prognozy sprzedaży usług przesyłowych o wysokim prawdopodobieństwie realizacji;

- zdolności zakontraktowane w ramach standardowych produktów krótkoterminowych z zakresu zdolności ciągłej i przerywanej, które zostały zrealizowane w roku 2020.

Tabela 1B przedstawia zdolności zakontraktowane stanowiące podstawę kalkulacji indykatywnych cen referencyjnych dla roku 2023.

Tabela 1B

Zakontraktowane przepustowości na punktach wejścia i wyjścia - prognoza [kWh/h] *

Rok 2023

WEJŚCIA

Przepustowość na punktach wejścia - gaz E (z wyłączeniem PMG)	27 730 894
Przepustowość na punktach wejścia PMG (gaz E)	24 818 244
Przepustowość na punktach wejścia - gaz Lw	1 202 602
Przepustowość na punkcie wejścia LNG	7 963 613

WYJŚCIA

Przepustowość na punktach wyjścia - gaz E (z wyłączeniem PMG)	60 455 271
Przepustowość na punktach wyjścia PMG (gaz E)	14 374 170
Przepustowość na punktach wyjścia - gaz Lw	2 062 997

* - przy kalkulacji stawek uwzględnia się rabat na poziomie 80% dla PMG oraz rabat na poziomie 100% dla LNG, szczegółowo opisane w pkt. 2 niniejszego dokumentu.

2. OPIS RABATÓW STOSOWANYCH W PUNKTACH WEJŚCIA/WYJŚCIA Z/DO INSTALACJI MAGAZYNOWYCH ORAZ W PUNKCIE WEJŚCIA Z INSTALACJI LNG.

2.1. RABAT DLA PMG

Zgodnie z art. 9 ust. 2 NC TAR dopuszczalne jest stosowanie rabatu w punktach połączenia z instalacjami magazynowymi. Dla ceny referencyjnej stosowanej w punktach połączenia systemu przesyłowego z instalacjami magazynowymi zastosowanie będzie miał, tak jak dotychczas, rabat w wysokości 80%, który uwzględnia korzyści i koszty, jakie instalacje magazynowe zapewniają całemu systemowi przesyłowemu oraz który ma przyczynić się do efektywnego wykorzystania instalacji magazynowych.

Przy ustalaniu poziomu rabatu stosowanego do ceny referencyjnej na punktach połączenia systemu przesyłowego z instalacjami magazynowymi wzięto pod uwagę korzyści, jakie magazyny gazu przynoszą systemowi przesyłowemu w Polsce:

- zapewnienie stabilności i integralności pracy systemu przesyłowego,
- zapewnienie elastyczności w sytuacjach wzmożonego popytu na paliwo gazowe zarówno w sezonie zimowym jak i w ramach pików dziennych,
- lokalizacja blisko głównych ośrodków popytu która sprawia, że jest to najbardziej reaktywne źródło zaopatrzenia, które może być użyte do pokrycia dziennych wzrostów zapotrzebowania na paliwo gazowe.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, do kalkulacji stawek za usługę przesyłania, w konsultowanym modelu uwzględniono rabat w wysokości 80% w punktach połączenia systemu przesyłowego z instalacjami magazynowymi.

Wszystkie instalacje magazynowe połączone są jedynie z systemem przesyłowym. Nie występuje sytuacja, w której instalacja magazynowa byłaby połączona dodatkowo z systemem dystrybucyjnym. Jednocześnie, połączone z systemem przesyłowym instalacje magazynowe nie wchodzi w skład majątku GAZ-SYSTEM.

2.2. RABAT DLA LNG

Zgodnie z art. 28 NC TAR, konsultacje poziomu rabatu dla punktów wejścia z instalacji LNG przeprowadza krajowy organ regulacyjny.

W przedstawionej w niniejszym dokumencie metodologii wyznaczania cen referencyjnych, dla ceny referencyjnej stosowanej w punkcie wejścia do systemu przesyłowego z Terminalu LNG zastosowano rabat w wysokości 100%. Jest to zgodne z art. 9 ust. 2 NC TAR, który dopuszcza stosowanie rabatu w punktach wejścia z instalacji LNG w celu zwiększenia bezpieczeństwa dostaw paliwa gazowego.

Wprowadzony decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 9 czerwca 2016 r. mechanizm wsparcia Terminalu LNG polegający na udzieleniu rabatu w wysokości 100% opłaty stałej na punkcie wejścia do systemu przesyłowego znacząco obniżył barierę wejścia gazu LNG do Polski. Rabat dla Terminalu LNG w Świnoujściu został także podtrzymany w latach 2020-2022 w corocznych komunikatach Prezesa URE w sprawie poziomu mnożników, współczynników sezonowych i rabatów, o których mowa w art. 28 ust. 1 lit. a) - c) NC TAR, uwzględnianych w kalkulacji taryf dla usług przesyłania paliw gazowych.

Uzasadnieniem dla dalszego utrzymania braku opłat przesyłowych na tym punkcie wejścia jest fakt, iż Terminal LNG jako alternatywne źródło dostaw ma kluczowe znaczenie dla:

- zwiększenia bezpieczeństwa dostaw gazu do Polski poprzez dywersyfikację kierunków dostaw oraz zapewnienie elastycznego dostępu do globalnego rynku gazu - w pełni niezależnego od perturbacji na rynku lokalnym i regionalnym,
- rozwoju konkurencji na krajowym rynku gazu poprzez stworzenie możliwości pozyskania gazu przez dostawców krajowych z nowego źródła.

Główną rolą Terminalu LNG jest wspieranie procesów rozwoju konkurencji na rynku gazu poprzez umożliwienie wejścia na polski rynek gazu podmiotom, które funkcjonują na światowym rynku LNG. Wzrost konkurencji po stronie dostawców gazu korzystnie wpływa na pozycje negocjacyjne spółek obrotu gazem w Polsce. Ponadto, Terminal LNG przyczynia się w dużej mierze do rozwoju konkurencji na krajowym rynku gazu poprzez stworzenie możliwości pozyskania gazu na potrzeby odbiorców krajowych z elastycznego źródła, które w przeciwieństwie do infrastruktury lądowej zapewnia pełną elastyczność w zakresie różnych kierunków dostaw oraz konkurencyjnych cen paliwa a także jest w pełni niezależne od perturbacji na rynku lokalnym i regionalnym.

Z powyższych względów, Terminal LNG ma także kluczowe znaczenie dla zwiększenia i utrzymania bezpieczeństwa dostaw gazu do Polski poprzez dywersyfikację kierunków dostaw oraz zapewnienie dostępu do globalnego rynku gazu.

Wprowadzony od momentu uruchomienia instalacji regazyfikacyjnej w Świnoujściu mechanizm wsparcia był podtrzymywany w decyzjach Prezesa URE zatwierdzających taryfy dla usług przesyłania paliw gazowych w kolejnych latach.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, w kalkulacji indykatywnych cen referencyjnych dla roku 2023, zastosowano rabat w wysokości 100% dla punktu wejścia z Terminalu LNG do systemu przesyłowego.

3. INDYKATYWNE CENY REFERENCYJNE DLA ROKU 2023

Poniższa tabela przedstawia indykatywne stawki dla roku 2023 proponowane przez GAZ-SYSTEM, skalkulowane zgodnie z założeniami szczegółowo opisanymi w ramach niniejszego dokumentu konsultacyjnego.

Tabela 3A

<i>Indykatywne ceny referencyjne</i>	
Fizyczne punkty wejścia/ fizyczne punkty wyjścia	<i>Indykatywna cena referencyjna [gr/(kWh/h) za h]</i>
<i>Dla Użytkowników Sieci gazu wysokometanowego E</i>	
Punkt Wejścia	0,4234
Punkt Wyjścia	0,2186
Punkt Wejścia PMG	0,0847
Punkt Wyjścia PMG	0,0437
Punkt Wejścia LNG	-
<i>Dla Użytkowników Sieci gazu zaazotowanego Lw</i>	
Punkt Wejścia	0,2409
Punkt Wyjścia	0,1404

4. OCENA ALOKACJI KOSZTÓW CAA

GAZ-SYSTEM przeprowadził ocenę alokacji kosztów z uwzględnieniem przyjętych czynników kosztotwórczych, przychodu dozwolonego i wyliczonych indykatywnych stawek na rok 2023. Ze względu na specyfikę podsystemu przesyłowego gazu zaazotowanego Lw, Spółka przeprowadziła ocenę alokacji kosztów wyłącznie dla systemu gazu wysokometanowego E. Uzasadnieniem dla takiego podejścia jest brak międzysystemowych połączeń w podsystemie gazu zaazotowanego Lw. Z tego względu, gaz zaazotowany używany jest jedynie na potrzeby użytkowników działających wewnątrz tego systemu przesyłowego.

Przychód międzysystemowy przyjęty do przeprowadzenia CAA obliczony został na podstawie opłat przesyłowych pobieranych w międzysystemowych punktach wyjścia.

Wynik indeksu oceny alokacji kosztów związanych ze zdolnościami wynosi 9,27%. Oznacza to, iż określony w art. 5 ust. 6 NC TAR dopuszczalny próg subsydiowania skrośnego ustalony na poziomie 10% nie został przekroczony, a co za tym idzie, proponowany w dokumencie konsultacyjnym model taryfowy nie generuje nadmiernego subsydiowania skrośnego pomiędzy wewnątrzsystemowym a międzysystemowym wykorzystaniem sieci przesyłowej.

Uzyskany wynik nie wymaga dodatkowego uzasadnienia ze strony krajowego organu regulacyjnego.

Do przeprowadzenia oceny alokacji kosztów Spółka przyjęła następujące założenia dotyczące zdolności dla wewnątrzsystemowego oraz międzysystemowego wykorzystania sieci:

- zdolności dla międzysystemowego wykorzystania sieci w punktach wyjścia przyjęto na poziomie prognozowanej zdolności zakontraktowanej w międzysystemowych punktach wyjścia, przyjętej do kalkulacji indykatywnych stawek na rok 2023,
- zdolność dla międzysystemowego wykorzystania sieci w punktach wejścia przyjęto proporcjonalnie we wszystkich punktach wejścia w stosunku udziałów prognozowanej zdolności w danym punkcie do sumy zdolności we wszystkich punktach wejścia,
- zdolność dla wewnątrzsystemowego wykorzystania sieci, zgodnie z metodologią CAA, jest pomniejszana o zdolność przyjętą dla międzysystemowego wykorzystania sieci.

W oparciu o powyższe założenia oraz indykatywne ceny referencyjne skalkulowano planowane do odzyskania przychody wewnątrzsystemowe i międzysystemowe.

Tabela 4A przedstawia wyniki przeprowadzonej, zgodnie z zapisami art. 5 kodeksu NC TAR, oceny alokacji kosztów.

Tabela 4A

Ocena alokacji kosztów		
Rok 2023		
Przychody (Revenue) uzyskane z tytułu:		
wewnątrzsystemowego wykorzystania sieci - INTRA	[tys. PLN]	2 330 161
międzysystemowego wykorzystania sieci - CROSS	[tys. PLN]	95 223
Czynniki kosztówórcze (Driver) odpowiadające zdolnościom realizowanym w ramach:		
wewnątrzsystemowego wykorzystania sieci - INTRA	[kWh/h]	130 482 541
międzysystemowego wykorzystania sieci - CROSS	[kWh/h]	4 859 651
Wskaźnik (Ratio) wykorzystania sieci:		
wewnątrzsystemowego wykorzystania sieci - INTRA	[PLN/kWh/h]	17,86
międzysystemowego wykorzystania sieci - CROSS	[PLN/kWh/h]	19,59
Indeks alokacji kosztów COMP		
COMP	[-]	9,27%

5. OPIS MODELU TARYFOWEGO

Kalkulacja cen referencyjnych dla usług przesyłania paliw gazowych przeprowadzana będzie w oparciu o model Entry-Exit, metodologię alokacji kosztów *postage stamp*.

Wszystkie koszty uzasadnione oraz wartość majątku dotyczą wyłącznie działalności przesyłowej i są pomniejszone o koszty usług nieprzesyłowych.

Estymowane dla okresu taryfowego koszty uzasadnione Spółka planuje odzyskiwać w opłatach zależnych od zdolności zakontraktowanej (stosunek opłat stałych do zmiennych 100/0). Przychód ustalony dla poszczególnych podsystemów gazu, dzielony jest w pierwszym kroku przyjętą przez Spółkę elastyczną proporcją Entry-Exit od 30/70 do 70/30 na przychód planowany do odzyskania na punktach wejścia oraz punktach wyjścia oddzielnie dla każdego podsystemu gazu. Zaproponowana przez Operatora elastyczność pozwoli na zmniejszenie zmian poziomów stawek taryfowych w przypadku zmiany wielkości zakontraktowanych przepustowości na punktach wejścia do i wyjścia z systemu przesyłowego.

Niemniej jednak, w kalkulacji indykatoryjnych cen referencyjnych opartych na zdolnościach prezentowanych w ramach niniejszego dokumentu konsultacyjnego, uwzględniono podział Entry-Exit 50/50.

Mając ustalony przychód planowany do odzyskania odpowiednio na punktach wejścia do oraz punktach wyjścia z podsystemów gazu wysokometanowego E oraz gazu zaazotowanego Lw, dokonuje się odrębnie kalkulacji cen referencyjnych standardowych produktów z zakresu zdolności dla dwóch podsystemów gazu z uwagi na fakt, iż nie są one hydraulicznie połączone i nie ma możliwości konwersji gazu Lw na gaz E. Kalkulacja ta odbywa się poprzez podzielenie przychodu zaalokowanego do danego rodzaju punktów przez czynnik kosztotwórczy – prognozowaną zdolność zakontraktowaną.

Zgodnie z proponowaną metodologią kalkulacji cen referencyjnych, GAZ-SYSTEM stosuje rabat w wysokości 80% zarówno na punktach wejścia do systemu przesyłowego z instalacji magazynowych jak i na punktach wyjścia z systemu przesyłowego do instalacji magazynowych oraz rabat dla punktu wejścia z instalacji Terminala LNG w wysokości 100%. Zakres dostosowań został szczegółowo opisany w punkcie 2 niniejszego dokumentu.

Zastosowanie rabatu dla punktów wejścia z i wyjścia do instalacji magazynowych na poziomie 80% w stosunku do ceny odpowiednio na punktach wejścia do i wyjścia z systemu przesyłowego w praktyce wygląda w sposób opisany poniżej. W celu alokacji przychodu planowanego do odzyskania na punktach wejścia z instalacji magazynowych oblicza się proporcję zdolności zakontraktowanych na punktach wejścia do podsystemu gazu wysokometanowego E w oparciu o 100% zdolności zakontraktowanych na zwykłych punktach wejścia oraz 20% łącznych zdolności zakontraktowanych na punktach wejścia z instalacji

magazynowych. Następnie, w celu obliczenia ceny referencyjnej dla punktów wejścia z instalacji magazynowych, część przychodu planowanego do odzyskania (obliczonego na podstawie powyższej proporcji) na tych punktach należy podzielić przez łączną zdolność zarezerwowaną na punktach wejścia z instalacji magazynowych. Tak skalkulowana stawka przy założeniu rabatu na poziomie 80% stanowi 1/5 normalnej stawki pobieranej na zwykłych punktach wejścia. Stawkę opłaty na punktach wyjścia do instalacji magazynowych oblicza się w analogiczny sposób, uwzględniając zdolności zarezerwowane na punktach wyjścia.

Tabela 5A

<i>Kalkulacja stawek indykatorywnych</i>		Gaz E	Gaz Lw
Indykatorywny przychód regulowany	[mln PLN]	2 425,1	50,7
Przychód odzyskiwany na Entry	[mln PLN]	1 212,53	25,37
Przychód odzyskiwany na Exit	[mln PLN]	1 212,53	25,37
Moce zarezerwowane			
Punkty Entry	[MWh/h]	27 731	1 203
Punkty Entry PMG	[MWh/h]	24 818	
Punkt Entry LNG	[MWh/h]	7 964	
Punkty Exit	[MWh/h]	60 455	2 063
Punkty Exit PMG	[MWh/h]	14 374	
Alokacja Przychodu			
Punkty Entry	[mln PLN]	1 028,44	25,37
Punkty Entry PMG*	[mln PLN]	184,08	
Punkt Entry LNG*	[mln PLN]	0,00	
Punkty Exit	[mln PLN]	1 157,49	25,37
Punkty Exit PMG	[mln PLN]	55,04	
Stawki przesyłowe			
Punkty Entry	[gr/kWh/h za h]	0,4234	0,2409
Punkty Entry PMG*	[gr/kWh/h za h]	0,0847	
Punkt Entry LNG*	[gr/kWh/h za h]	0,0000	
Punkty Exit	[gr/kWh/h za h]	0,2186	0,1404
Punkty Exit PMG	[gr/kWh/h za h]	0,0437	

* dla punktów połączenia z PMG oraz punktu wejścia LNG stosuje się rabat w wysokości odpowiednio 80% i 100% normalnej stawki dla punktów wejścia i wyjścia

Prezentowane na stronie <http://www.gaz-system.pl/strefa-klienta/taryfa/konsultacje-nc-tar/> uproszczone modele taryfowe pozwalają obliczyć indykatorywne ceny referencyjne standardowych produktów z zakresu zdolności proponowane dla roku taryfowego 2023 oraz umożliwiają ich estymację w roku kolejnym, przy dowolnym doborze parametrów dotyczących proporcji opłat Entry-Exit, poziomu prognozowanego przychodu i przepustowości zakontraktowanych czy odpowiednich dostosowań (rabaty PMG, LNG) zgodnie z algorytmem opisanym powyżej.

6. PORÓWNANIE WYBRANEJ METODY WYZNACZANIA CEN REFERENCYJNYCH Z METODĄ CWD OPISANĄ W ART. 8 KODEKSU NC TAR

Ceny referencyjne obliczone na podstawie metodologii CWD oraz przyjętej przez GAZ-SYSTEM metodologii znaczka pocztowego (*postage stamp*) wyznaczone są na bazie indykatywnego – poziomu przychodu regulowanego z usług przesyłowych dla roku 2023 w wysokości 2 476 mln PLN.

Parametry przyjęte do wyliczenia ceny referencyjnej, zarówno w metodologii CWD jak i metodologii znaczka pocztowego przyjętej przez GAZ-SYSTEM, przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 6A

Podstawowe założenia do kalkulacji stawek

Indykatywny przychód regulowany dla roku 2023	[mln PLN]	2 476
Alokacja kosztów		
Indykatywny przychód regulowany - gaz E	[mln PLN]	2 425
Indykatywny przychód regulowany - gaz Lw	[mln PLN]	51
Udział kosztów odzyskiwanych w opłatach stałych	100%	2 476
Udział kosztów odzyskiwanych w opłatach zmiennych	0%	-
Udział kosztów odzyskiwanych na Entry (E+Lw)	50%	1 238
Udział kosztów odzyskiwanych na Exit (E+Lw)	50%	1 238
Ilość godzin w okresie	[h]	8 760

Różnice w poziomach cen referencyjnych pomiędzy metodą CWD a metodą znaczka pocztowego wynikają z następujących czynników:

a) zastosowanie innych czynników kosztotwórczych – cost driverów

Proponowana przez GAZ-SYSTEM metoda wyznaczania ceny referencyjnej to metoda znaczka pocztowego. Zakłada ona, iż koszty alokowane są na poszczególne punkty wejścia oraz odpowiednio poszczególne punkty wyjścia na podstawie jednego czynnika kosztotwórczego – prognozowanej zdolności zakontraktowanej. Konsekwencją takiego rozwiązania są jednakowe ceny referencyjne na punktach wejścia oraz punktach wyjścia.

Stawki referencyjne obliczone zgodnie z metodą CWD, która jest wskazana w NC TAR jako metoda porównawcza, są skalkulowane przy zastosowaniu dwóch czynników kosztotwórczych: prognozowanej zdolności zakontraktowanej oraz odległości pomiędzy

poszczególnymi punktami wejścia do i wyjścia z systemu przesyłowego, jeśli punkty te można połączyć w pary według wybranego scenariusza przepływu.

b) poziom rabatów na punktach wejścia z /wyjścia do PMG oraz punkcie wejścia LNG

W konsultowanej przez GAZ-SYSTEM metodzie wyznaczania cen referencyjnych:

- na punktach wejścia do systemu przesyłowego z instalacji magazynowych oraz punktach wyjścia z systemu przesyłowego do instalacji magazynowych zastosowano rabat w wysokości 80%, szczegółowo opisany w pkt. 2 niniejszego dokumentu;
- na punkcie wejścia do systemu przesyłowego z terminala LNG dla ceny referencyjnej zastosowano rabat w wysokości 100%, szczegółowo opisany w pkt. 2 niniejszego dokumentu.

Zarówno w porównawczej metodzie CWD jak i proponowanej przez Spółkę metodzie znaczka pocztowego, wymienione powyżej rabaty zostały uwzględnione przy ustalaniu poziomu cen referencyjnych na punktach połączenia systemu przesyłowego z instalacją LNG oraz instalacjami PMG.

Porównanie indykatywnych cen referencyjnych skalkulowanych na bazie proponowanej przez GAZ-SYSTEM metody wyznaczania cen referencyjnych oraz metody porównawczej CWD znajduje się w załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu, i jest dostępne na stronie:

<http://www.gaz-system.pl/strefa-klienta/taryfa/konsultacje-nc-tar/>.

W załączonych tabelach zaprezentowano jedynie punkty wejścia i wyjścia, dla których Spółka, na podstawie danych historycznych, prognozuje zdolności przesyłowe na rok 2023.

7. INFORMACJE DOTYCZĄCE INDYKATYWNEGO PRZYCHODU REGULOWANEGO PRZYJĘTEGO DO WYLICZENIA INDYKATYWNYCH CEN REFERENCYJNYCH OBOWIĄZUJĄCYCH W ROKU 2023.

Dozwolony przychód regulowany zatwierdzany przez Prezesa URE ustalany jest metodą koszt plus i stanowi sumę prognozowanych kosztów operacyjnych związanych z działalnością przesyłową Spółki w danym roku taryfowym oraz zwrotu z zaangażowanego kapitału, ustalonego jako procent od wartości regulacyjnej aktywów przypisanych do prowadzonej przez GAZ-SYSTEM działalności przesyłowej.

Dozwolony przychód regulowany kalkulowany jest na okres 12 miesięcy i jest odzyskiwany poprzez opłaty za świadczenie usług przesyłania skalkulowane w oparciu o zakontraktowane zdolności.

Z uwagi na fakt, iż Spółka planuje świadczyć usługi nieprzesyłowe związane z usługą redukcji ciśnienia oraz usługą sprężania paliwa gazowego na życzenie odbiorcy, dozwolony indykatywny przychód planowany dla roku 2023 podzielony został na:

- przychód dozwolony związany z usługami przesyłowymi, na bazie którego skalkulowano indykatywne ceny referencyjne, w wysokości 2 476 mln PLN
- przychód dozwolony związany z usługami nieprzesyłowymi, w wysokości 64 mln PLN.

Szczegółowy podział dozwolonego przychodu, zgodnie z wymogami dotyczącymi dokumentu konsultacyjnego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7A

Proponowany dozwolony przychód regulowany na rok 2023

Dozwolony przychód regulowany	[mln PLN]	2 540
Przychód z usług przesyłowych, w tym:		2 476
Przychód z opłat opartych na zdolnościach	[mln PLN]	2 476
Przychód z opłat opartych na wolumenie	[mln PLN]	-
Przychód z usług nieprzesyłowych, w tym:	[mln PLN]	64
Usługi sprężania gazu	[mln PLN]	23
Usługi redukcji ciśnienia	[mln PLN]	41
Sieć gazu wysokometanowego E	[mln PLN]	2 425
Punkty wejścia	[mln PLN]	1 213
Punkty wyjścia	[mln PLN]	1 213
Sieć gazu zaazotowanego Lw	[mln PLN]	51
Punkty wejścia	[mln PLN]	25
Punkty wyjścia	[mln PLN]	25
Sieć gazu wysokometanowego E	[mln PLN]	2 425
Wewnątrzsystemowe wykorzystanie sieci - INTRA	[mln PLN]	2 330
Międzysystemowe wykorzystanie sieci - CROSS	[mln PLN]	95
Sieć gazu zaazotowanego Lw	[mln PLN]	51
Wewnątrzsystemowe wykorzystanie sieci - INTRA	[mln PLN]	51
Międzysystemowe wykorzystanie sieci - CROSS	[mln PLN]	-

7.1. PODZIAŁ POMIĘDZY PRZYCHODY UZYSKIWANE Z OPŁAT STAŁYCH I ZMIENNYCH

Proponowana przez GAZ-SYSTEM proporcja przychodu odzyskiwanego w formie taryf przesyłowych opartych na zdolnościach do przychodu odzyskiwanego w formie taryf przesyłowych opartych na wolumenach przesyłanego paliwa gazowego wynosi 100/0.

Powyższe rozwiązanie przyjęte przez ustawodawstwo krajowe (rozporządzenie taryfowe) jest zgodne z zapisami art. 4 NC TAR. Skutkiem proponowanego rozwiązania jest pobieranie opłat w formie taryf opartych na jednym czynniku kosztotwórczym - na zdolności zakontraktowanej.

7.2. PODZIAŁ ENTRY-EXIT

Z góry ustalony (*ex-ante*) podział Entry-Exit określa proporcję przychodu regulowanego uzyskiwanego z opłat opartych na zdolnościach w punktach wejścia do przychodu uzyskiwanego z opłat opartych na zdolnościach w punktach wyjścia. Spółka planuje stosować elastyczny podział przychodu regulowanego Entry-Exit w przedziale od 30/70 do 70/30. Proponowane elastyczne rozwiązanie w sytuacji prowadzonych inwestycji może uchronić użytkowników systemu przed znaczącym wzrostem cen referencyjnych rok do roku w czasie obowiązywania niniejszej metody. Niemniej jednak, w kalkulacji indykatoryjnych cen referencyjnych opartych na zdolnościach prezentowanych w ramach niniejszego dokumentu konsultacyjnego uwzględniono podział Entry-Exit 50/50.

Postulowany przez Spółkę podział przychodu regulowanego w proporcji 50/50 pomiędzy punkty wejścia do i wyjścia z systemu przesyłowego jest uzasadniony ze względu na fakt, iż w związku z rozbudową połączeń międzysystemowych oraz rozbudową Terminalu LNG, a co za tym idzie, możliwością zasilania punktów wyjścia ze wszystkich dostępnych punktów wejścia, wszyscy użytkownicy systemu przesyłowego korzystają z systemu przesyłowego w równym stopniu, a zatem powinni ponosić proporcjonalnie koszty jego budowy i eksploatacji.

W sytuacjach znacznej dysproporcji w zmianie poziomu cen referencyjnych na punktach wejścia lub na punktach wyjścia dopuszcza się alokację kosztów Entry-Exit w zakresie od 30 do 70 lub w zakresie od 70 do 30. Proponowany przez Spółkę zakres alokacji kosztów pomiędzy opłaty pobierane na punktach wejścia i wyjścia ma służyć zapewnieniu możliwie największej stabilizacji stawek opłat przesyłowych w okresie prowadzonego przez GAZ-SYSTEM intensywnego programu inwestycyjnego mającego na celu dywersyfikację źródeł dostaw gazu.

Lata 2020-2023 stanowią szczytowy moment działalności inwestycyjnej Spółki.

Rozwój infrastruktury gazowej w Polsce determinowany jest głównie następującymi czynnikami:

- koniecznością zapewnienia dywersyfikacji źródeł dostaw gazu do Polski,
- wielkością prognozowanego zapotrzebowania na gaz i popytu na usługę przesyłową, w tym również możliwości eksportu gazu,
- rozwojem połączeń importowych i eksportowych zapewniających integrację rynków wspólnoty europejskiej.

GAZ-SYSTEM w ostatnich latach zrealizował szereg działań zmierzających do dywersyfikacji kierunków oraz źródeł dostaw gazu ziemnego, dążąc do uniezależnienia się od historycznie dominującego dostawcy (Rosji), przy jednoczesnym zwiększaniu integracji z innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej. Było to możliwe dzięki rozbudowie połączeń międzysystemowych (Lasów, Cieszyn, Mallnow) oraz budowie Terminalu LNG w Świnoujściu. Działania te z pewnością przyczyniły się do zwiększenia bezpieczeństwa dostaw gazu.

Dalszy rozwój niezależności energetycznej będzie zapewniony poprzez realizację m.in.: połączenia z norweskimi złożami gazu z wykorzystaniem gazociągu podmorskiego pomiędzy Polską a Danią (Baltic Pipe), rozbudowy zdolności regazyfikacyjnych istniejącego Terminalu LNG w Świnoujściu, a także budowę Terminalu FSRU w Gdańsku. Projekty te stanowią ogromny potencjał dla zapewnienia stabilnych dostaw gazu do kraju.

W związku z tym, GAZ-SYSTEM realizuje działania związane z budową:

- Interkonektora Polska – Dania (Baltic Pipe) wraz inwestycjami w mającymi na celu połączenie gazociągu podmorskiego z Krajowym Systemem Przesyłowym;
- Interkonektora Polska – Litwa;
- Interkonektora Polska – Słowacja,
- Korytarza Północ – Południe - mającego na celu połączenie Terminala LNG w Świnoujściu oraz Baltic Pipe z południowo-wschodnim regionem Polski.

Działania związane z rozbudową połączeń międzysystemowych pozwolą na:

- integrację rynków w regionie;
- rozwój rynku gazu w Polsce;
- zapewnienie bezpieczeństwa poprzez gwarancję nieprzerwanych dostaw gazu w przypadku wystąpienia zakłóceń w jego dostawach;
- rozwój funkcjonalności tranzytowych Krajowego Systemu Przesyłowego.

Zwiększenie stopnia integracji KSP z systemem UE, rozbudowa magistral przesyłowych wewnątrz kraju, a także uwolnienie cen gazu, to kluczowe elementy mające wspierać budowę zliberalizowanego wewnętrznego rynku gazu w UE. Do chwili obecnej w Polsce podjęto szereg działań na rzecz otwarcia rynku dla nowych podmiotów. Z perspektywy GAZ-SYSTEM, przyczyni się to do wzrostu znaczenia Spółki zarówno jako regionalnego partnera dla operatorów systemów przesyłowych w Europie Środkowo-Wschodniej, jak również na forum Unii Europejskiej, jako podmiotu aktywnie realizującego założenia unijnej polityki energetycznej.

Rysunek. Planowany rozwój Krajowego Systemu Przesyłowego.

W przeważającej większości moce (zdolności przesyłowe), które powstaną w wyniku realizacji inwestycji, nie będą tylko wielkościami inkrementalnymi - przyrostowymi, ale także substytucyjnymi w stosunku do obecnych zdolności przesyłowych na kierunkach wschodnich.

Realizacja projektów pozwoli na zdywersyfikowanie kierunków przepływu gazu, ale nie wpłynie znacząco na przyrost mocy przyjmowanej do kalkulacji taryfy. Natomiast w okresie trwania metodologii kalkulacji cen referencyjnych, w wyniku realizacji projektów inwestycyjnych, nastąpi dwukrotny wzrost wartości WRA co przełoży się na znaczący przyrost poziomu przychodu regulowanego.

Dlatego ustalenie w sposób sztywny i niezmienny proporcji przychodu regulowanego uzyskiwanego z opłat opartych na zdolnościach w punktach wejścia do przychodu uzyskiwanego z opłat opartych na zdolnościach w punktach wyjścia uniemożliwi Spółce oraz Prezesowi URE zniwelowanie lub zmniejszenie różnic w poziomach stawek przesyłowych na punktach wejścia do i wyjścia z systemu przesyłowego.

Mając na względzie uwarunkowania rynkowe, w tym poziom dojrzałości rynku usług przesyłowych w Polsce oraz liczbę użytkowników systemu Spółka uważa, iż proponowany przez GAZ-SYSTEM podział Entry-Exit jest niedyskryminacyjny oraz nie stanowi barier zarówno dla przesyłu wewnątrzsystemowego, jak i międzysystemowego.

7.3. PODZIAŁ POMIĘDZY PRZYCHODY WEWNĄTRZSYSTEMOWE I MIĘDZYSYSTEMOWE

GAZ-SYSTEM nie stosuje podziału *ex-ante* pomiędzy przychód planowany do odzyskania z przesyłu wewnątrzsystemowego i międzysystemowego. Wynikowy (*ex-post*) podział przychodu pomiędzy przychody wewnątrzsystemowe i międzysystemowe wynosi 96/4. Praktycznie homogeniczny charakter przesyłu jest kolejnym argumentem dla stosowania metody *postage stamp* – bardzo ograniczone ryzyko subsydiowania skrośnego pomiędzy przesyłem wewnątrzsystemowym a międzysystemowym potwierdza analiza alokacji kosztów (CAA), szczegółowo opisana w punkcie 4 niniejszego dokumentu.

8. CENY REFERENCYJNE OPARTE NA WOLUMENIE

GAZ-SYSTEM nie planuje pobierać opłat za świadczenie usług przesyłania na podstawie taryfy skalkulowanej na bazie wolumenu przysłanego paliwa gazowego, co jest zgodne z zarówno z rozporządzeniem taryfowym, jak i zapisami NC TAR.

9. OPŁATA UZUPEŁNIAJĄCA ZWIĄZANA Z UZGADNIANIEM PRZYCHODÓW

Spółka nie stosuje opłaty uzupełniającej związanej z uzgadnianiem przychodów.

10. USŁUGI NIEPRZESYŁOWE

GAZ-SYSTEM planuje świadczyć usługi nieprzesyłowe związane z usługą redukcji ciśnienia oraz usługą sprężania paliwa gazowego na życzenie odbiorcy.

Mając na uwadze wymogi art. 17 ust. 3 NC TAR, Spółka proponuje następujące podejście do rozliczenia usług nieprzesyłowych w ramach konta regulacyjnego.

$$S_{KR} = P_{UP(n-2)} + P_{US(n-2)} + P_{UR(n-2)} - P_{D(n-2)}$$

gdzie:

S_{KR} - saldo konta regulacyjnego kalkulowane w roku $(n-1)$, w którym ustalana jest taryfa dla roku (n)

$P_{UP(n-2)}$ - przychód z usług przesyłowych zrealizowany w roku kalendarzowym $(n-2)$,

$P_{US(n-2)}$ - przychód z usług sprężania zrealizowany w roku kalendarzowym $(n-2)$,

$P_{UR(n-2)}$ - przychód z usług redukcji zrealizowany w roku kalendarzowym $(n-2)$,

$P_{D(n-2)}$ - przychód dozwolony zatwierdzony przez Prezesa URE na rok $(n-2)$.

Biorąc pod uwagę powyższe, przychód dozwolony, w roku n , dla którego ustalana jest taryfa będzie sumą przychodów z usług przesyłowych (P_{UP}) oraz przychodów z usług sprężania P_{US} i przychodów z usług redukcji (P_{UR}).

10.1. USŁUGA REDUKCJI CIŚNIENIA PALIWA GAZOWEGO

Usługa redukcji ciśnienia paliwa gazowego – usługa realizowana przez OSP na urządzeniach technologicznych zamontowanych w punktach wyjścia z systemu przesyłowego, mająca na celu odpowiednie obniżenie ciśnienia gazu w miejscu połączenia stacji gazowej z instalacją odbiorcy przyłączonego do systemu przesyłowego.

Usługa redukcji ciśnienia paliwa gazowego świadczona jest przez GAZ-SYSTEM na ok. 670 stacjach redukcyjno-pomiarowych.

Układ redukcyjny na stacji gazowej znacząco podnosi koszty związane z eksploatacją i remontami obiektu z uwagi na konieczność zastosowania dodatkowych układów podgrzewu gazu, układów redukcyjnych (trzystopniowy poziom bezpieczeństwa ciśnieniowego, kotłownie i związane z tym zużycie gazu paliwowego). Zastosowane na stacjach układy redukcyjne podnoszą także nakłady niezbędne na modernizację takich obiektów.

Z uwagi na brak wyodrębnienia kosztów redukcji w dotychczasowej Taryfie GAZ-SYSTEM, koszty związane z eksploatacją i modernizacją stacji gazowych redukcyjno-pomiarowych ponoszą wszyscy użytkownicy systemu przesyłowego, również ci odbiorcy, którzy redukują ciśnienie gazu z wykorzystaniem własnych obiektów.

Dlatego też, w opinii GAZ-SYSTEM usługa redukcji ciśnienia powinna być zakwalifikowana jako usługa nieprzesyłowa, co oznacza, że usługa ta powinna zostać wyodrębniona z bazy taryfowej w metodzie wyznaczania cen referencyjnych zatwierdzanej przez Prezesa URE.

Kalkulacja cen referencyjnych dla usług redukcji ciśnienia paliwa gazowego obliczona zostanie w oparciu o przychód regulowany dotyczący tej usługi ustalony metodą „koszt plus”.

Oznacza to, iż koszty operacyjne związane z eksploatacją stacji redukcyjno-pomiarowych w zakresie świadczenia usług redukcji zostaną wydzielone z bazy kosztowej GAZ-SYSTEM w procesie zatwierdzania taryfy a następnie zostaną powiększone o zwrot z zaangażowanego kapitału od majątku wyodrębnionego jako majątek służący świadczeniu usługi redukcji.

Tak ustalony przychód regulowany dotyczący usługi redukcji zostanie odzyskany na punktach wyjścia z systemu przesyłowego w drodze opłat miesięcznych skalkulowanych jako iloraz przychodu regulowanego w ujęciu miesięcznym i dzielnika, czyli liczby stacji redukcyjno-pomiarowych, zgodnie z poniższym wzorem:

$$R_m = P_R / n / 12$$

gdzie:

R_m – miesięczna opłata pobierana od użytkownika korzystającego z usług redukcji ciśnienia paliwa gazowego na stacjach redukcyjno – pomiarowych [PLN],

P_R – przychód regulowany dotyczący usług redukcji ciśnienia paliwa gazowego [PLN],

n – liczba stacji redukcyjno – pomiarowych [szt.].

Kalkulacja opłaty za usługę redukcji będzie ustalona raz do roku w trakcie procesu zatwierdzania przez Prezesa URE taryfy dla usług przesyłowych i nieprzesyłowych na kolejny rok kalendarzowy.

Indykatywny przychód regulowany związany z usługą redukcji ciśnienia gazu wynosi 41,4 mln PLN. Natomiast indykatywna miesięczna opłata pobierana za stację redukcyjno – pomiarową w 2023 r. wyniesie 5 178 PLN.

Wszystkie dane i założenia przyjęte przez GAZ-SYSTEM do kalkulacji cen referencyjnych dla usługi redukcji ciśnienia paliwa gazowego będą, na etapie procesu taryfowego, podlegaty

ostatecznej ocenie i akceptacji przez Prezesa URE w drodze decyzji o zatwierdzeniu taryf na lata 2023 i 2024 skalkulowanych według niniejszej metody.

10.2. USŁUGA SPRĘŻANIA PALIWA GAZOWEGO NA ŻYCZENIE ODBIORCY

Usługa sprężania paliwa gazowego na życzenie odbiorcy – usługa stałego lub okresowego zapewnienia w punkcie wejścia do / wyjścia z krajowego systemu przesyłowego ciśnienia powyżej lub poniżej wartości publikowanych na stronie internetowej OSP, wymagająca zaangażowania dodatkowych środków technicznych i organizacyjnych OSP. Usługa realizowana przez OSP na wniosek Klienta i po potwierdzeniu przez OSP możliwości jej realizacji w danym punkcie.

Usługa sprężania realizowana będzie z wykorzystaniem sprężarek tłoczni systemowych, poprzez które sprężane będzie paliwo gazowe na życzenie odbiorcy.

W celu kalkulacji stawek indykatywnych dla usługi sprężania gazu na życzenie odbiorcy, GAZ-SYSTEM, na podstawie danych historycznych, przyjął, iż w roku 2023 będzie świadczył przedmiotową usługę na 10 punktach Krajowego Systemu Przesyłowego.

Kalkulacja cen referencyjnych dla usługi sprężania paliwa gazowego została przeprowadzona w oparciu o metodę „koszt plus”.

Oznacza to, iż koszty operacyjne związane ze świadczeniem usług sprężania na życzenie klientów zostaną wydzielone z bazy kosztowej GAZ-SYSTEM w procesie zatwierdzania taryfy, a następnie zostaną powiększone o zwrot z zaangażowanego kapitału od majątku wyodrębnionego jako majątek służący świadczeniu usług sprężania. Tak ustalony przychód regulowany dotyczący usługi sprężania zostanie odzyskany na punktach wejścia do/wyjścia z systemu przesyłowego w drodze opłat miesięcznych skalkulowanych zgodnie ze poniższym opisem.

Opłata za usługę sprężania składać się będzie z dwóch składowych:

- stałej opłaty abonamentowej ustalonej raz do roku na podstawie kosztów stałych usługi sprężania w poprzednim roku kalendarzowym,
- opłaty zmiennej zależnej od:
 - ilości energii dodanej do paliwa gazowego w procesie sprężania,
 - ceny referencyjnej gazu (CRG) dla obszaru bilansowania gazu wysokometanowego określanej jako cena stanowiąca średnioważoną cenę zakupu paliwa gazowego przez OSP w miesiącu gazowym poprzedzającym miesiąc, w którym CRG będzie opublikowana,

Opłata za świadczenie usługi sprężania paliwa gazowego na życzenie klienta będzie rozliczana według poniższego wzoru:

$$W_m = O_a + CRG_E * E$$

gdzie:

W_m - miesięczne wynagrodzenie za usługę sprężania gazu [PLN],

O_a - opłata abonamentowa ustalana raz do roku na podstawie kosztów stałych usługi sprężania w poprzednim roku kalendarzowym dla każdego punktu rozliczeniowego [PLN/miesiąc],

CRG_E - cena referencyjna gazu dla obszaru bilansowania gazu wysokometanowego - cena stanowiąca średnioważoną cenę zakupu paliwa gazowego przez OSP w miesiącu gazowym poprzedzającym miesiąc, w którym CRG będzie opublikowana [PLN/kWh],

E - ilość energii wykorzystanej w procesie sprężania w ciągu miesiąca [kWh] wynikająca z poziomów ciśnień ssania i tłoczenia oraz ilości sprężonego paliwa gazowego.

Indykatywne przychody związane ze świadczeniem usługi sprężania paliwa gazowego na życzenie klienta w roku 2023 wyniosą 22,9 mln PLN.

Kalkulacja opłat abonamentowych została przeprowadzona w ten sposób, aby przychody z tych opłat pokryły koszty stałe związane z eksploatacją majątku wraz ze zwrotem od zaangażowanego kapitału od środków trwałych wykorzystywanych do świadczenia usług sprężania paliwa gazowego na rzecz klienta.

Przychody w części zmiennej pokryją natomiast koszty zakupu gazu paliwowego niezbędnego do świadczenia usługi sprężania paliwa gazowego dla zlecającego świadczenie tej usługi.

Indykatywna miesięczna stawka opłaty abonamentowej dla punktu wejścia ze złoza krajowego gazu paliwowego wynosi 148 687 tys. PLN. Indykatywna stawka opłaty zmiennej wyniesie 0,074 PLN/kWh.

Prowadzenie kalkulacji z wykorzystaniem przedstawionego wzoru zapewni unifikację rozliczeń, dochowanie transparentności proponowanej metody oraz przeprowadzenie przez Użytkowników Systemu w łatwy sposób wyliczeń opłat za usługi sprężania.

Wszystkie dane i założenia przyjęte przez GAZ-SYSTEM do kalkulacji cen referencyjnych dla usługi sprężania paliwa gazowego będą, na etapie procesu taryfowego, podlegały ostatecznej ocenie i akceptacji przez Prezesa URE w drodze decyzji o zatwierdzeniu taryf na lata 2023 i 2024 skalkulowanych według niniejszej metody.

11. PORÓWNANIE CEN REFERENCYJNYCH DLA ROKU 2022 I INDYKATYWNYCH CEN REFERENCYJNYCH DLA ROKU 2023.

Przedstawione poniżej ceny referencyjne na rok 2022 oraz indykatywne ceny referencyjne na rok 2023 obliczone zostały zgodnie z założeniami przedstawionymi w niniejszym dokumencie. Na podstawie tych założeń przygotowano uproszczone modele taryfowe dostępne na stronie <http://www.gaz-system.pl/strefa-klienta/taryfa/konsultacje-nc-tar/>.

Tabela 11A

Porównanie indykatywnych cen referencyjnych na rok 2023 oraz zatwierdzonych cen referencyjnych na rok 2022			
Grupa taryfowa	Indykatywne - rok 2023 [gr/(kWh/h) za h]	Zatwierdzone - rok 2022 [gr/(kWh/h) za h]	zmiana [%]
<i>Dla Użytkowników Sieci gazu wysokometanowego E</i>			
Punkt Wejścia	0,4234	0,3200	32%
Punkt Wyjścia	0,2186	0,1908	15%
Punkt Wejścia LNG	-	-	
Punkt Wejścia PMG	0,0847	0,0640	32%
Punkt Wyjścia PMG	0,0437	0,0382	14%
<i>Dla Użytkowników Sieci gazu zaazotowanego Lw</i>			
Punkt Wejścia	0,2409	0,2105	14%
Punkt Wyjścia	0,1404	0,1499	-6%

Głównym czynnikiem wpływającym na różnicę w wysokości stawek w taryfie na rok 2022 oraz stawek indykatywnych w taryfie na rok 2023 jest zmiana wartości przychodu regulowanego alokowanego do usług przesyłowych. Planowany przez Spółkę ok. 34% wzrost przychodu regulowanego związany jest głównie z realizacją kapitałochłonnych inwestycji strategicznych, dotyczących zarówno rozbudowy sieci wewnątrz kraju jak i budowy nowych połączeń międzysystemowych, w celu podniesienia jakości oraz bezpieczeństwa świadczonych przez GAZ-SYSTEM usług.

Różnica w porównywanych stawkach wynika również z odmiennego niż w przypadku roku 2022 podejścia do podziału kosztów przyjętego do kalkulacji obu taryf. Stawki zatwierdzone dla roku 2022 zostały skalkulowane przy założeniu podziału przychodu regulowanego Entry-Exit równemu 45/55.

W proponowanym przez GAZ-SYSTEM modelu wyznaczania indykatywnych cen referencyjnych na rok 2023 zastosowano podział przychodu regulowanego Entry-Exit w proporcji 50/50, który nie dyskryminuje użytkowników systemu przesyłowego, w równym stopniu obciążając zarówno użytkowników wejść jak i wyjść do/z systemu przesyłowego oraz

nie stanowi barier zarówno dla przesyłu wewnątrzsystemowego jak i międzysystemowego wykorzystania sieci.

12. PODEJŚCIE OPARTE NA STAŁEJ CENIE NALEŻNEJ

GAZ-SYSTEM stosuje model taryfowy oparty o zmienną cenę należną zatwierdzaną przez Urząd Regulacji Energetyki.